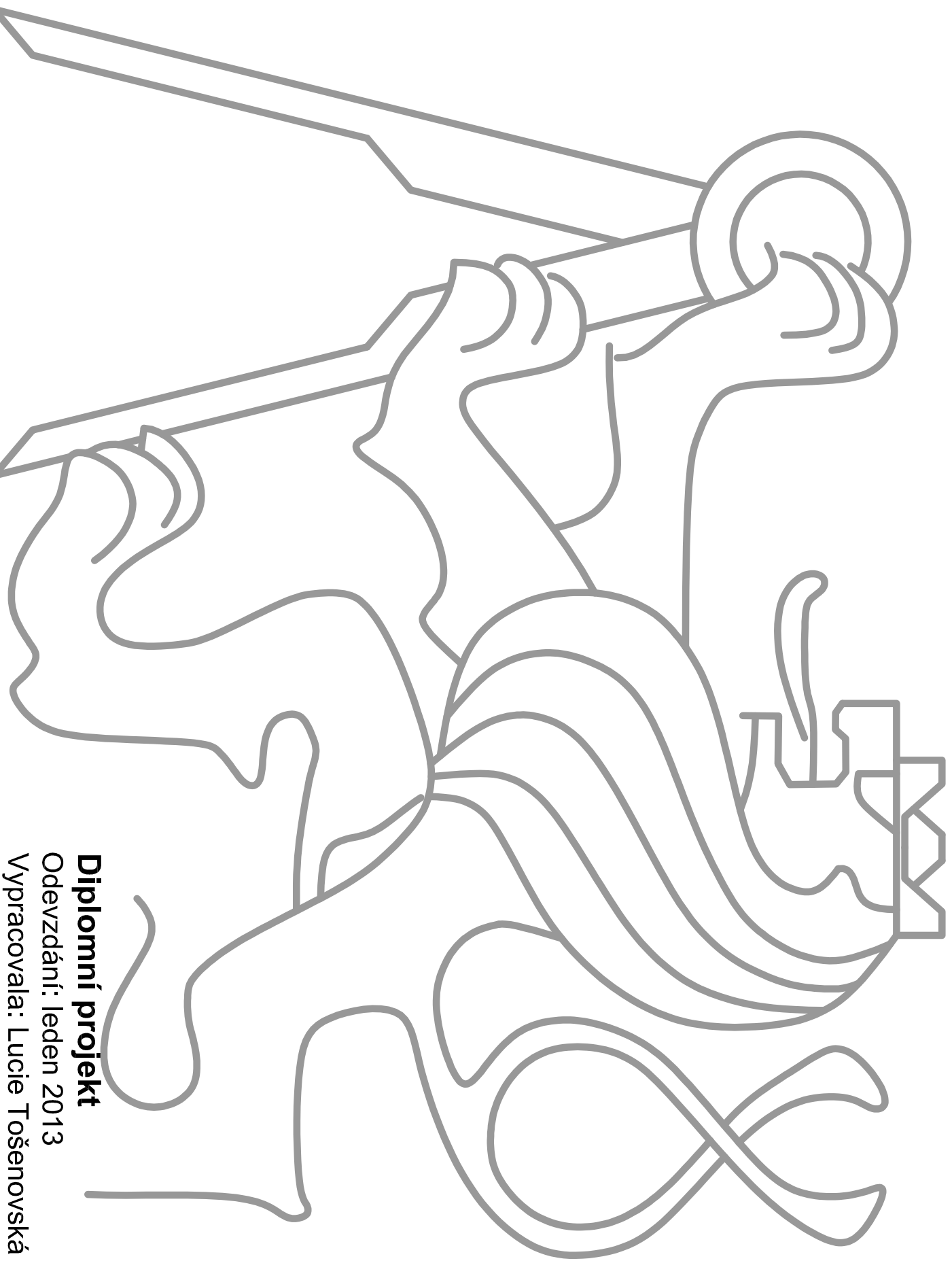

Azylový dům pro rodiče s dětmi, Sinkulova, Praha 4

FA ČVUT v Praze

Atelier Šestáková

15118 Ústav nauky o budovách

Diplomní projekt

Odevzdání: leden 2013

Vypracovala: Lucie Tošenovská

Vedoucí práce: doc.Ing.arch. Irena Šestáková

Konzultanti: Ing.arch. Ondřej Dvořák, Ing.arch. Pavel Lupač, doc.Ing. František Medek, CSc., Ing. Matrin Pospíšil, Ph.D., Ing. Bedřiška Vaňková, Ing. Zuzana Vyoralová

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE
FAKULTA ARCHITEKTURY

AUTOR, DIPLOMANT: Bc. Lucie Tošenovská
AR 2012/2013, ZS

NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE:
(ČJ) AZYLOVÝ DŮM PRO RODIČE S DĚTMI, SINKULOVA, PRAHA 4

(AJ) RECEPTION CENTRE FOR PARENTS WITH CHILDREN, SINKULOVA, PRAHA 4

JAZYK PRÁCE: CZ

Vedoucí práce: Doc. Ing. arch. Irena Šestáková Ústav: 15118

Oponent práce: Ústav nauky o budovách

Klíčová slova (česká): Azylový dům, nízkoprahové centrum, Praha, Podolí, Sinkulova

Anotace (česká): Zadáním mé diplomové práce bylo navrhnout Azylový dům a nízkoprahové centrum v Sinkulově ulici, Praha – Podolí. V blízkosti se nachází muzeum vodárenství a vodárna Podolí. Stavba je zasazena do prudkého svahu pod Vyšehradem a ukončuje blokovou zástavbu před Podolskými schody. Návrh je zaměřen na zasažení stavby do terénu, blokové okolní zástavby a vytvoření bezpečného prostoru pro lidi v těžké životní situaci.

Anotace (anglická): My task was to desing Reception and Low Threshold Centre in Sinkulova street, Praha-Podolí. There are Museum of Water Supply and Waterworks Podolí nearby. The building is set into a steep hillside below Vysehrad and terminates the block of buildings in front of Podolské schody. The design is focused on placement of the building into the hillside, the block of buildings surrounding and creating a safe space for people in difficult living situations.

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženu diplomovou práci vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“
(Celý text metodického pokynu je na www FA studium/ke stažení)

V Praze dne 4. ledna 2013

podpis autora-diplomanta

Tošenovská

Tento dokument je nedílnou a povinnou součástí diplomové práce / portfolia a CD.

Srivicová

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury
2/ ZADÁNÍ diplomové práce
Mgr. program navazující

jméno a příjmení: Lucie Tošenovská

datum narození: 25. 9. 1985

akademický rok / semestr: 2012-13/zimní

ústav: 15118 - Nauky o budovách
vedoucí diplomové práce: doc. Ing. arch. Irena Šestáková

téma diplomové práce:

Azylový dům pro rodiče s dětmi, Sinkulova ulice, Praha 4

zadání diplomové práce:

1/popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení

Posláním azylového domu je umožnit osobám v nepříznivé sociální situaci, většinou spojené se ztrátou bydlení, zůstat součástí přirozeného společenství a podporovat je v návratu k běžnému způsobu života.

Jednotlivé provozní části azylového domu:

- dočasné ubytování pro ženy, muže nebo jiné rodinné příslušníky s dětmi v obtížných rodinných situacích
- dočasné ubytování pro mladé dívky, které si musejí poradit s nechtěným těhotenstvím
- poradenství, pomoc v prosazování práv a zájmů a psycho-sociální terapie
- výchovné, vzdělávací a aktivizační služby
- nízkoprahový klub pro děti a mládež
- dobročinný obchod - charitativní šatník

Stavební program:

AZYLOVÝ DŮM

Bydlení

- 4 byty 1+1
- společná domácnosti - 4 pokoje + společná kuchyně a hygienické zázemí
- být pro matku, otce... s více dětmi
- herná pro děti cca 30 m²
- víceúčelový prostor pro volnočasové aktivity 30 m² + hygienické zázemí
- kočárkárna
- prádelna
- úklid

Poradenství

- 3 poradny à 15 – 20 m²
- denní místnost personálu + čajovná kuchyňka
- pracovna (kartotéky, kontakty)
- šatna + hygienické zázemí personálu

NÍZKOPRAHOVÉ CENTRUM

Vstupní prostory

- klub - otevřený pobytový prostor s nealkoholickým barem 80 m²

- zázemí baru
- skříňky
- hygienické zázemí
- úklid
- 1 seminární místnost, pronajimatelná pro nadace atd. 30 m²,

Děti (6-12 let)

- herná a volně přístupná media, multimediální zóna – počítače cca 50 m²
- 2 místnosti na domácí úkoly à 20 m²
- 2 místnosti - kroužky à 20 m²
- 1 poradna à 15 m²
- hygienické zázemí
- sklad

Mládež (13-18 let)

- čítárna a volně přístupná media, CD, DVD /10 poč. pracovišť/ cca 60 m²
- 2 seminární místnosti - učebny à 20 m²
- 2 poradny à 15 m²
- hygienické zázemí
- sklad

Sportovní zázemí

- malý víceúčelový sál - 4 m²/osobu
- sklad nářadí
- šatna, hygienické zázemí

Zázemí personálu

- denní místnost + čajová kuchyňka
- pracovní (kartotéky, kontakty)
- šatna + hygienické zázemí

DOBROČINNÝ OBCHOD

- prodejna
- sklad
- hygienické zázemí

TECHNICKÉ ZÁZEMÍ CELÉHO OBJEKTU

VENKOVNÍ PROSTORY

- mládež – sportovní aktivity, dětské hřiště

Z/popsis závěrečného výsledku, výstupy a měřítko zpracování

1. PRŮVODNÍ ZPRÁVA

- historický vývoj řešeného území, zapojení novostavby do dané lokality jako celku
- vysvětlení architektonického řešení a zvoleného rozsahu programu ve vztahu k urbanistickému kontextu
- původní zpráva k architektonicko-konstrukčnímu řešení staveb

2. SITUACE

- širší vztahy 1:5000
- situace 1:500 nebo 1:1000

3. PŮDORYSY, ŘEZY, POHLEDY, ŘEZOPOHLEDY 1:200

- architektonické studie vlastního objektu
- - půdorys přízemí bude řešen včetně parteru

4. DVĚ PROSTOROVÁ ZOBRAZENÍ

- perspektiva, axonometrie

5. KONSTRUKČNÍ SCHEMA STAVBY A VYBRANÉ ARCHITEKTONICKO-KONSTRUKČNÍ DETAILY /budou upřesněny v průběhu práce/

3/seznam dalších dohodnutých částí projektu (model)

1. MODEL

- 1:1000 – širší vztahy, 1:200 vlastní objekt a nebo jeden model 1:500

2. OZNAČENÍ VÝKRESU

Všechny výkresy a přílohy budou označeny názvem školy, ústavu a ateliéru, dále pak jménem vedoucí práce, konzultanta a diplomanta /včetně vlastnoručního podpisu/, názvem zadání a datem odevzdání.

Datum a podpis studenta

Tomas Ba

Datum a podpis vedoucího DP

199 2012

Datum a podpis děkana FA ČVUT

26/9/12

Azylové domy pro rodiny s dětmi

Služba sociální prevence - §53 108/2006 Sb.

Služby sociální prevence napomáhají zabránit sociálnímu vyloučení osob, které jsou tímto ohroženy pro krizovou sociální situaci, životní návyky a způsob života vedoucí ke konfliktu se společností, sociálně znevýhodňující prostředí a ohrožení práv a oprávnění zájmů trestnou činností jiné fyzické osoby. Cílem služeb je napomáhat osobám k překonání jejich nepříznivé sociální situace a chránit společnost před vznikem a šířením nežádoucích společenských jevů.

Posláním azylového domu je umožnit osobám v nepříznivé sociální situaci, většinou spojené se ztrátou bydlení, zůstat součástí přirozeného společenství a podporovat je v návratu k běžnému způsobu života.

Azylový dům poskytuje člověku v tísní přechodné ubytování a sociální zázemí. Lidé zde mají prostory pro osobní hygienu, možnost vyprat si prádlo nebo si dle potřeby vybrat ošacení ze skladu. Mimo tyto základní potřeby nabízí také sociální poradenství a pomoc při vyřizování osobních záležitostí.

V azylových domech pro rodiny s dětmi je většinou podmínka mít v péči alespoň jedno dítě mladší 15 let. Lidé v těchto zařízeních mohou zůstat až půl roku s měsíční zkušební dobou.

Nizkoprahová centra

Nizkoprahové zařízení pro děti a mládež - §62 108/2006 Sb.

Nizkoprahová zařízení pro děti a mládež poskytují ambulantní, popřípadě terénní služby dětem ve věku od 6 do 12 26 let ohroženým společensky nežádoucími jevy. Cílem služby je zlepšit kvalitu jejich života předcházením nebo snížením sociálních a zdravotních rizik souvisejících se způsobem jejich života, umožnit jim lépe se orientovat v sociálním prostředí a vytvářet podmínky k řešení jejich nepříznivé sociální situace.

Služba může být poskytována osobám anonymně.

Nizkoprahové a otevřené kluby

Nizkoprahové a otevřené kluby poskytují neorganizované mládeži a dětem možnost aktivního a pozitivního využití volného času. Tato zařízení představují otevřený prostor, který nabízí, vytváří, organizuje a podporuje různé volnočasové aktivity a činnosti v souladu s potřebami, možnostmi a dynamikou cílové skupiny dětí a mládeže.

Nizkoprahový či otevřený klub je místem, kam může přijít dítě či dospívající z ulice, aniž by musel překonávat různé bariéry nároků na aktivitu, dovednosti či schopnosti nebo povinnou pravidelnost a výkon. Současně může klub představovat i místo pro identifikaci a zakotvení. Návštěvníci zde mohou nalézt příležitost k uspokojení potřeby sounáležitosti. Klub nabízí cílové skupině způsoby aktivního i pasivního využití volného času. Mládež sem může přijít, popovídat si, poslouchat muziku, případně si zahrát stolní fotbal, kulečník nebo šipky. Kromě toho obvykle klub nabízí akce organizované, jednorázové i ve formě pravidelných sportovních a jiných zájmových aktivit. Mládeži je však také ponechán prostor relativně samostatně využít zázemí klubu a ve spolupráci s jeho provozovateli realizovat vlastní představy a nápady. Nizkoprahová a otevřená zařízení jsou vedena odborníky, na jeho provozu se mohou podílet

i vyškolení dobrovolníci (např. z řad studentů VŠ nebo VOŠ sociálního zaměření). V klubu vytvářejí nabídku programů, dohlížejí na chod zařízení i aktivity klientů a současně plní funkci kladného vzoru pro klienty.

Na území hlavního města Prahy působí několik desítek nizkoprahových zařízení a otevřených klubů, které svou činnost zaměřují na děti a mládež. Za **nizkoprahový klub** lze označit takové zařízení, jehož činnost odpovídá principům nizkoprahových zařízení pro děti a mládež stanovených Českou asociací streetworku. Primárním cílem nizkoprahového klubu je pak poskytování širokého spektra sociálních služeb, které jsou ukotveny v nabídkce volnočasových aktivit.

Otevřený klub je zařízení, které naplňuje pouze některé z principů nizkoprahovosti, především volný přístup do prostor klubu a možnost využívání poskytovaných služeb. Činnost otevřeného klubu se zejména soustředí na organizaci volnočasových aktivit.

Vzhledem k nedostatečnému formálnímu ukotvení standardů sociálních služeb nevyhází aktivity těchto zařízení z jednotné metodiky práce, chybí jakékoli určení nabídky a náplně činnosti i služeb. Zařízení pro děti a mládež si za dobu své existence vypracovala vlastní svébytné metody práce s klientem i spektrem služeb a nabízených aktivit.

Neorganizovaná mládež

Neorganizovanou mládež většinou rozumíme jednotlivce či skupiny dětí a mládeže, kteří tráví většinu volného času na ulici. Tyto skupiny a jednotlivci zpravidla nevyhledávají institucionalizované formy trávení volného času z důvodů finanční náročnosti či absence návyků těchto mladých lidí, které nedovolují plnit podmínky organizovaných kroužků (docházet pravidelně, dodržovat pravidla, podávat určitý výkon...). Tato skupina je riziková ve vztahu k sociálně patologickým jevům (zneužívání návykových látek, kriminalita, gamblérství, nezaměstnanost...).

Nizkoprahová zařízení

Nizkoprahové zařízení (centrum, klub) představuje stacionární formu sociální služby fungující na principu nizkoprahovosti se zaměřením na specifickou cílovou skupinu s konkrétními okruhy problému. V užším pojetí jsou nizkoprahová centra zařízení, která jsou určena dětem a mládeži pro společné trávení volného času s nabídkou spektra specifických programů, sociální intervence a sociální podpory. Tato zařízení slouží k rozvoji samostatnosti a společenské spolupovědnosti dětí a mládeže.

Nizkoprahové zařízení pro děti a mládež je služba určena mladým lidem, kteří se ocitli v obtížné životní situaci nebo jsou jí ohroženi, žijí v prostředí zasaženém sociálně patologickými jevy (drogy, rasismus) a kteří nevyhledávají standardní formy institucionalizované pomoci a péče.

Funkcí nizkoprahových zařízení je zajišťovat aktivity, v jejichž rámci dochází k navazování kontaktu s klientem či skupinou, poskytování informací, odborné pomoci, podpory a vytváření podmínek pro sociální začlenění a pozitivní změnu ve způsobu života klienta.

Cílem těchto aktivit je minimalizace možných rizik souvisejících s nevhovujícím životním stylem a patologickým prostředím, a dále umožnit dětem a mladým lépe se orientovat v sociálním okolí i vytvářet podmínky, aby v případě zájmu mohli řešit svoji nepříznivou sociální situaci. V neposlední řadě nizkoprahová zařízení podporují rozvoj samostatnosti a společenské spolupovědnosti dětí a mládeže a učí je tak předcházet jejich sociálnímu vyloučení.

Cíle nízkoprahových zařízení :

Nízkoprahová zařízení dětem a mládeži poskytují a zabezpečují:

- podporu při zvládnání obtížných životních událostí
- snižování sociálních rizik vyplývajících z konfliktních společenských situací, životního způsobu a rizikového chování
- zvýšení sociálních schopností a dovedností
- podporu sociálního začlenění do skupiny vrstevníků i do společnosti, včetně zapojení do dění místní komunity
- nezbytnou psychologickou, fyzickou, právní a sociální ochranu během pobytu v zařízení a podmínky pro realizaci osobních aktivit

Principy nízkoprahovosti

Nízkoprahová zařízení jsou koncipována tak, aby byla zajištěna maximální dostupnost služby, tedy na principech nízkoprahovosti.

Principy nízkoprahovosti spočívají v odstranění časových, prostorových, psychologických a finančních bariér, které by mohly zabránit cílové skupině vyhledat zařízení či využít nabídky poskytovaných služeb.

Nízkoprahová zařízení se snaží vytvářet prostředí, které je svým charakterem a umístěním blízké přirozenému prostředí cílové skupiny. Provozní doba a poskytované sociální služby i další aktivity odpovídají potřebám klientů. Klienti mají možnost zůstat v anonymitě. Jakákoliv dokumentace obsahující osobní údaje klientů musí být vedena s jejich souhlasem, přičemž klienti mají právo do ní nahlížet.

Služby sociálního charakteru jsou poskytovány bezplatně, pro jejich užívání není podmínkou členství ani jiná forma registrace, pravidelná docházka do zařízení také není podmínkou užívání služby. Klienti mohou přicházet a odcházet v rámci otevřené doby zařízení podle svého uvážení. Klient není povinen zapojit se do připravovaných činností.

Službu může využít kdokoliv z cílové skupiny bez omezení, pokud svým chováním a jednáním neomezuje a neohrožuje sám sebe, ostatní klienty, pracovníky či efektivitu služby. Pro omezení přístupu klientů ke službě není důvodem jejich pasivita či názorová odlišnost.

Základní pilíře nízkoprahovosti:

Odstranění prostorových bariér

Zařízení je umístěno v takovém místě, které je klientům co nejlépe dostupné. Důležitou roli hraje především umístění zařízení v konkrétní lokalitě, prostor vstupu do zařízení i vnitřní uspořádání prostor. Zařízení se snaží vyhnout propojení svých prostor s takovými institucemi, které by odrazovaly cílovou skupinu.

Odstranění časové bariéry

Provozní doba služby odpovídá potřebám klientů, je stabilní a nedochází k jejím nenadálým výpadkům.

Odstranění finanční bariéry

Služba by měla být nastavena tak, aby případná finanční spoluúčast klientů odpovídala jejich možnostem. V případě nízkoprahových zařízení pro děti a mládež se vychází z úvahy o finančních možnostech samotného dítěte/mladistvého, nikoliv rodičů. Klient využívá služby nejčastěji na základě vlastního rozhodnutí, s prostředky, které má běžně k dispozici.

Odstranění psychologické bariéry

Služba (od vzhladu zařízení, přes vybavení až po chování pracovníků) je nastavena tak, aby neodrazovala klienta z hlediska jeho vnímání pro něj bezpečného a příjemného prostředí. Klient by měl získat pocit, že se může do nabízených aktivit zapojit a nebude sociálně vyloučen.

Klienti nízkoprahových zařízení pro děti a mládež

Cílovou skupinu klientů nízkoprahových zařízení lze rozlišovat podle věkové kategorie, okruhu problémů nebo lokality, ve které se pohybují.

Cílovou skupinou nízkoprahových zařízení jsou děti a mládež charakterizované z hlediska:

a) nejčastější - nepříznivé sociální situace:

- konfliktní společenské situace
- obtížné životní události
- omezující životní podmínky

b) věkové skupiny:

- od 6 do 12 let
- od 13 do 18 let
- od 19 do 26 let

c) žijí nebo se pohybují v konkrétní lokalitě, kterou lze vymezit:

- sociálně
- geograficky

d) vztahují se k nim další (doplňkové) charakteristiky:

- nemožnou nebo se nechtějí zapojit do standardních volnočasových aktivit
- vyhýbají se standardním formám institucionalizované pomoci a péče
- dávají přednost pasivnímu trávení volného času
- dávají přednost trávení volného času mimo domov
- mají vyhraněný životní styl

V Praze se nachází několik nízkoprahových center a azylových domů pro rodiny s dětmi.

Některé azylové domy neuvěřejňují adresu, z důvodu bezpečnosti jejich uživatelů.

Ke kontaktu a zprostředkování používají kontaktní a poradenská centra.

Nízkoprahové centrum by měla sloužit blízkému okolí, tedy dětem z sídliště Pankrác, Na Děkanec a Nuslí.

Zdroji:

Přehled nízkoprahových a otevřených zařízení pro děti a mládež hl.m. Prahy (Oddělení prevence kriminality Magistrátu hl.m. Prahy)

www.streetwork.cz

Sdružení azylových domů v ČR, www.azylovedomy.cz
<http://azylovovydum.sweb.cz/>